

PHỤ LỤC

MỘT TƯ LIỆU VỀ CUỘC TRIỂN LÃM NĂM 1941

Như đã đề cập ở phần trước, cuộc triển lãm lịch sử diễn ra nhân dịp Hội chợ triển lãm Hà Nội từ ngày 30/11/1941 đến ngày 28/12/1941 tại Hà Nội. Rất nhiều tài liệu lưu trữ và các bảo vật quý của Hoàng cung Huế được giới thiệu tại đây đã được P. Boudet tập hợp giới thiệu trong cuốn sách “Đông Dương trong quá khứ” (Xem bản trích dịch).

Với kết quả đạt được trong cuộc triển lãm này, P. Boudet đã vô cùng cảm kích và đặc biệt biết ơn vua Bảo Đại, đồng thời ông cũng đánh giá cao sự giúp đỡ của quan đại thần Ngự tiền Văn phòng Phạm Quỳnh.

Để chứng minh thêm điều đó, chúng tôi xin giới thiệu một bản tấu (xem ảnh minh họa), chính xác hơn là một Châu bản triều Bảo Đại (bằng tiếng Pháp). Nội dung chính bản tấu này là quan Ngự tiền Văn phòng Phạm Quỳnh tâu trình vua Bảo Đại cho phép ông P. Boudet được xem và lập danh sách các tài liệu, hiện vật quý để chuẩn bị trưng bày trong cuộc triển lãm tại Hà Nội năm 1941.

Khác với Châu bản các triều trước, Châu bản triều Bảo Đại được viết bằng chữ Hán, tiếng Việt và cả tiếng Pháp và đặc biệt lời phê của vua Bảo Đại bằng bút chì đỏ và lời phê cũng bằng tiếng Pháp “Approuvé” (chuẩn y).

Qua tờ Châu bản này, các nhà nghiên cứu có cơ sở tìm hiểu thêm về Châu bản triều Bảo Đại, triều đại cuối cùng của nhà Nguyễn so với các triều trước đó về hình thức văn bản, ngôn ngữ, dấu ấn,...

Bản dịch:

NGỰ TIỀN VĂN PHÒNG

HOÀNG ĐẾ AN NAM

Số 360 BE

Tấu trình Hoàng thượng

Tâu Hoàng thượng

Ngày 29 tháng 7 năm Bảo Đại thứ 16

(ngày 20 tháng 9 năm 1941)

Chúng thần kính cẩn tâu lên Hoàng thượng, theo Thư số 462-sp ngày 16 tháng 8 năm 1941, ngài Khâm sứ Trung Kỳ đã chuyển cho chúng thần bản sao một bức thư của ngài Toàn quyền về việc tổ chức một cuộc triển lãm về quá khứ của Đông Dương nhân dịp hội chợ Hà Nội sẽ diễn ra từ ngày 30 tháng 11 đến ngày 28 tháng 12 năm 1941.

Triển lãm này có mục đích tái lập lại, theo cách có thể, phần trưng bày lịch sử của triển lãm thuộc địa và quốc tế Paris trước đây. Ngài Toàn quyền sẽ rất vui mừng nếu Hoàng thượng ưng thuận cho cuộc triển lãm trên được trưng bày một số tài liệu và hiện vật quý của Hoàng cung. Vì mục đích đó, sắp tới, ngài Toàn quyền sẽ cử ông Paul Boudet, Giám đốc Nha Lưu trữ và Thư viện Đông Dương, người có trách nhiệm tổ chức cuộc triển lãm này đến Huế để cùng chúng thần nghiên cứu và tập hợp các tài liệu và hiện vật quý.

Chính vì vậy, chúng thần kính cẩn trình Hoàng thượng chấp nhận cho phép ông Paul Boudet được xem một số bộ sưu tập của Hoàng cung và lập danh sách các tài liệu và hiện vật quý (các chân dung, tranh in khắc, đồ vật, trang phục cổ xưa, v.v...) mà chúng thần thấy có thể cung cấp được cho các nhà tổ chức cuộc triển lãm tại Hà Nội. Danh sách này là nội dung của một bản tấu tới mà chúng thần sẽ kính trình Hoàng thượng duyệt y.

Kính xin Hoàng thượng chấp nhận lòng tôn kính sâu sắc và sự tận tụy của chúng thần.⁽¹⁾

Ký tên: Phạm Quỳnh

(có đóng dấu: Ngự tiền Văn phòng)

Châu phê: Chuẩn y: BD

⁽¹⁾ Nguồn: Châu bản triều Nguyễn, triều Bảo Đại, tờ số 4, tập 25, Trung tâm Lưu trữ quốc gia I, Hà Nội.

Cabinet Civil de Sa Majesté

l'Empereur d'Annam

Le 29ème jour du 7ème mois de la 16ème
année BAO-DAI (20 septembre 1941)

16. 16. 41

secre

御
前
文
房
用
箋

Objet:

RAPPORT au TRONE

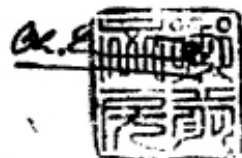
S I R E ,

Nous avons l'honneur de porter très respectueusement à la Haute Connaissance de Votre Majesté que par lettre No 462-sp du 16 août 1941, Mr le Résident Supérieur en Annam nous a transmis copie d'une lettre de Mr le Gouverneur Général au sujet de l'organisation d'une exposition du Passé de l'Indochine à l'occasion de la Foire de Hanoi qui aura lieu du 30 novembre au 28 décembre 1941.

Cette exposition ayant pour but de reconstituer, dans la mesure du possible, la section historique de la dernière exposition coloniale et internationale de Paris, Mr le Gouverneur Général serait heureux si Votre Majesté consentait à mettre à sa disposition quelques uns des documents et objets précieux du Palais Impérial. A cet effet, Mr le Gouverneur Général enverra prochainement à Huế M. Paul BOUDET, Directeur des Archives et Bibliothèques, chargé de l'organisation de cette exposition pour étudier et rassembler avec nous ces documents et objets précieux.

Nous nous permettons en conséquence de demander très respectueusement à Votre Majesté l'autorisation de montrer à M. Paul BOUDET certaines des collections du Palais Impérial et de dresser la liste des documents et objets précieux (portraits, estampes, objets mobiliers, costumes anciens, etc...) qui nous paraissent susceptibles d'être confiés aux organisateurs de l'exposition d'Hanoi. Cette liste fera l'objet d'un rapport ultérieur que nous aurons l'honneur de soumettre à la Haute Sanction de Votre Majesté

Daigne Votre Majesté agréer l'hommage de notre profond respect et de notre entier dévouement.

Tờ Châu bản, đề ngày 29 tháng 7 năm Bảo Đại thứ 16.